

महत्वाचे

टीम इंडियाचा नाही तर मुंबईच्या संघात राहण्यासाठीही अजिंक्यचा संघर्ष

मुंबई : कधीकाळी भारतीय संघाचा आघाडीचा फलंदाज म्हणून प्रसिद्धीच्या शिखरावर असलेला मराठमोळा अजिंक्य राहणे आताच्या घडीला देशांतर्गत क्रिकेटमध्ये देखील संघर्ष करत आहे. टीम इंडियातून बाहेर पडल्यानंतर रणजी ट्रॉफीच्या स्पर्धांतील मुंबईच्या संघातूनही बाहेर होण्याची टांगती तलवार राहणेच आहे. कारण मागील दहा डावांमध्ये अजिंक्यला साजेशीही खेळी करता आली नाही. ०२ / १० जागतिक कसोटी अजिंक्यपद स्पर्धेच्या अंतिम सामन्यात राहणेला भारतीय संघात स्थान मिळाले होते. त्यानंतर त्याने एक द्विपक्षीय मालिका खेळली पण त्याचा पराजय होऊ शकतो असाच परिणाम झाला. ०३ / १० अजिंक्य राहणेने आपल्या टिकाऊ फलंदाजीच्या जोरावर भारताला अनेक सामने जिंकून दिले आणि अनेक सामन्यात भारताला पराभवापासून वाचवले आहे. फलंदाजीत चिवट असलेला राहणे कालांतराने टेस्ट स्पेशलिस्ट म्हणून ओळखला जाऊ लागला. त्यामुळे त्याच्याकडे भारताच्या कसोटी संघाचे नेतृत्व सोपवण्यात आले होते. ०४ / २०२०-२१ मध्ये जेव्हा भारताने ऑस्ट्रेलियाचा दौरा केला तेव्हा विराट कोहली पहिला कसोटी सामना खेळून मायदेशी परतला. अशा परिस्थितीत राहणेने संघाचे नेतृत्व करत संघाला मालिकेत विजय मिळवून दिला. ०५ / १० अशा परिस्थितीत राहणेने संघाचे नेतृत्व करत संघाला मालिकेत विजय मिळवून दिला. मात्र आता राहणे संघाबाहेर आहे.

विकसित महाराष्ट्राला चालना देणारा अर्थसंकल्प : उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस

मुंबई : प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या विकसित भारताच्या संकल्पनेला अनुसरून विकसित महाराष्ट्राला चालना देणारा अर्थसंकल्प आज शासनाने सादर केला, असे सांगत उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी, उपमुख्यमंत्री तथा अर्थमंत्री अजित पवार यांचे अभिनंदन केले आहे.

हा अंतरिम अर्थसंकल्प सर्वच घटकांचा विचार करणारा तसेच राज्याच्या समतोल विकासाचा आहे. सबका साथ सबका विकास या मंत्रावर आधारित या अर्थसंकल्पाने शेतकरी, महिला, युवा, विविध समाज घटकांना मोठा दिलासा देणारा आहे. विदर्भातील सिंचन सुविधांसाठी २००० कोटींची तरतूद त्यात करण्यात आली आहे. शेतकऱ्यांसाठी मागेल त्याला सौर कृषिपंप योजना जाहीर करण्यात आली असून ८.५० लाख

कृषिपंप पहिल्या टप्प्यात देण्यात येणार आहेत. ३७,००० अंगणवाड्यांना सुद्धा सौर ऊर्जेवर आणण्यात येणार आहे. दिव्यांगांसाठी ३४,४०० घरकुले बांधण्यात येणार आहेत. नागपूर विभागीय क्रोडा संकुलाला राज्य क्रोडा संकुलाचा दर्जा देण्यात आला आहे. छत्रपती संभाजीनगर विमानतळासाठी ५७८ कोटी रुपये जाहीर करण्यात आले आहेत. सर्वच पायाभूत सुविधा प्रकल्पांसाठी मोठी आर्थिक तरतूद यात करण्यात आली आहे. राज्यात २००० नवीन प्रमोद महाजन कौशल्य विकास केंद्र सुरू करण्यात येणार आहेत. आज मराठी भाषा गौरव दिवस असून कवितेचे गाव म्हणून वेंगुर्ला गावाचा विकास करण्याची सुद्धा तरतूद यात आहे. एकूणच आपल्या संस्कृतीचा गौरव सुद्धा यात आहे, असेही उपमुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी म्हटले आहे.

राज्यात मराठा आरक्षण कायदा लागू, २६ फेब्रुवारीपासून अंमलबजावणी सुरू

मुंबई : मराठा आरक्षणासंदर्भात राज्य सरकारने मोठा निर्णय घेतला आहे. राज्य विधिमंडळाच्या विशेष अधिवेशनात मंजूर करण्यात आलेल्या मराठा आरक्षण कायद्याची आता राज्यात अंमलबजावणी सुरू झाली आहे. २६ फेब्रुवारीपासून हे आरक्षण लागू झाले आहे.

सध्या राज्यात आधीपासूनच सुरू असलेल्या शासकीय नोकऱ्यांसाठी हे आरक्षण लागू नसेल. परंतु, २६ फेब्रुवारी आणि त्यानंतर सुरू होणाऱ्या नोकऱ्यांमध्ये मराठा समाजासाठी १० टक्के जागा आरक्षित असतील. गेल्या अनेक दिवसांपासून मराठा आरक्षणाची मागणी जोर धरत आहे. दरम्यान आज राज्यात कायदा लागू झाल्याचे

आणि राजपत्रही जारी करण्यात आले आहे. कायदा आणि न्यायपालिका विभागाचे सचिव सतीश वाघोले यांनी सही केली आहे. त्यामुळे आता मराठा समाजाला स्वतंत्र संवर्गांतर्गत नोकरी आणि शिक्षणात १० टक्के आरक्षण लागू झाले आहे.

राज्यात आधीपासूनच सुरू असलेल्या शासकीय नोकऱ्यांसाठी हे आरक्षण लागू नसेल. परंतु, २६ फेब्रुवारी आणि त्यानंतर सुरू होणाऱ्या नोकऱ्यांमध्ये मराठा समाजासाठी १० टक्के जागा आरक्षित असतील. गेल्या अनेक दिवसांपासून मराठा आरक्षणाची मागणी जोर धरत आहे. दरम्यान आज राज्यात कायदा लागू झाल्याचे

चित्र आहे. आरक्षण दिल्याचा आनंद आहे - मुख्यमंत्री याबाबत मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे म्हणाले, मला आनंद आहे मी शपथ घेतलेली पूर्ण केली. मराठा समाजाला आरक्षण लागू झाले आहे. जीआर निघाला आहे. याचा फायदा मराठा तरुणांना नोकरीत आणि शिक्षणात होईल. याचे समाधान सरकार आणि मला आहे. या निर्णयाचा फायदा मराठा समाजाने घ्यावे. शिवाजी महाराजांच्या साक्षीने मी बोललो होतो ते पूर्ण केले. कोणत्याही समाजावर अन्याय न करता हे मराठा समाजाला टिकणारे आणि कायद्याच्या चौकटीत बसणारे आरक्षण दिल्याचा आनंद आहे.

भारताच्या पहिल्या मानवी अंतराळ मोहिमेसाठी ४ जणांची निवड

नवी दिल्ली : चंद्र आणि सूर्य मोहिमेवर आपल्या यशस्वी कामगिरीचा ठसा उमटवल्यानंतर आता भारत अंतराळ मोहिमेसाठी सज्ज झाला आहे. इस्रो सध्या गगनयान मिश्वर काम करत आहे. चांद्रयान-३ आणि आदित्य एल-१ ला मिळालेल्या यशानंतर इस्रो अंतराळ संशोधनासाठी नवीन उपक्रम राबवत आहेत. गगनयान भारताचे पहिली मानव मोहिम असणार आहे. गगनयान मोहिमेच्या माध्यमातून भारत पहिल्यांदा मानवाला आकाशात पाठवणार आहे. गगनयान मोहिमेसाठी कोणत्या अंतराळवीरांची निवड होणार यावरून आता पडदा उठला आहे. पंतप्रधान मोदी यांनी

२०१८मध्ये गगनयान मोहिमेची घोषणा केली होती. भारत स्वबळावर अंतराळवीरांना अवकाशात पाठवणार आहेत. गगनयान मोहिमेसाठी उध्दृष्ट ३ हे प्रक्षेपक रॉकेट निवडण्यात येणार आहे. या मोहिमेमध्ये अंतराळवीर पाठवण्याची तयारी सुरू आहे. या मोहिमेसाठी चार आंतराळवीरांची नावे निश्चित करण्याची आल्याची माहिती समोर येतेय.

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी गगनयान मोहिमेतील चारही आंतराळवीरांना एस्ट्रोनाट्स व्हिंस दिले आहेत. आता या चार जणांची नावे समोर आली आहेत. हे चारही जण हवाई दलातील टेस्ट पायलट आहेत. त्यांची नावे

पूर्ण झाली. तेव्हा इस्रो आणि वायुसेने या चार वैमानिकांची नावांवर शिक्कामोर्तब झाले. वैमानिकांची निवड झाल्यानंतर इस्रोने २०२०च्या सुरुवातीला त्यांना रशियाला प्रशिक्षणासाठी पाठवले होते. जेणेकरून तिथे त्यांना मोहिमेसंदर्भातील सर्व प्रशिक्षण दिले जाईल.

सध्या या चारही वैमानिकांची प्रशिक्षण देण्यात येत आहे. तसंच, त्यांच्या फिटनेसवरही लक्ष देण्यात येत आहे. मात्र, हे चारही वैमानिक गगनयान मोहिमेत अंतराळात जाणार नाहीयेत तर, यातील दोन किंवा तीनच वैमानिक अवकाशात गगनयान मोहिमेसाठी निवडण्यात येणार आहे.

वाढता महसुली खर्च, वाढते कर्ज आणि मर्यादित उत्पन्न

मुंबई: आगामी लोकसभा निवडणुकीच्या पार्श्वभूमीवर वित्तमंत्री अजित पवार यांनी मंगळवारी सर्व घटकांसाठी तरतूद असलेला ६ लाख ५२२ कोटी रुपयांच्या खर्चाची तरतूद असलेला अर्थसंकल्प सादर केला आहे. मात्र वाढणारा महसुली खर्च, लोकप्रिय योजनांवर होणारा खर्च, राज्यावरील वाढते कर्ज आणि त्या तुलनेत आर्थिक उत्पन्नाची मर्यादित साधने यामुळे सरकारसमोर वित्तीय व्यवस्थापनाचे मोठे आव्हान आहे.

राज्याची राजकोषीय तूट आणि महसुली तूट कायद्याने निश्चित केलेल्या मर्यादित ठेवण्याचा प्रयत्न अजित पवारांनी अर्थसंकल्पात केला आहे. मात्र

ही परिस्थिती कायम ठेवण्यात त्यांना कसरत करावी लागणार आहे. कारण एकीकडे महसुलात वाढ झाली नाही तर अर्थसंकल्पात केलेल्या तरतुदींना कात्री लावण्याची वेळ वित्तमंत्र्यांवर येऊ शकते.

राज्याच्या २०२४-२५ च्या अंतरिम अर्थसंकल्पात ९,७३३ कोटी रुपयांच्या महसुली तूटचा अंदाज वर्तवला आहे. मात्र मागील वर्षाची स्थिती लक्षात घेता ही तूट वाढण्याची शक्यता आहे. मागील २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पात अंदाजित महसुली तूट १६,१२२ कोटी रुपये गृहित धरण्यात आली होती. मात्र

प्रत्यक्षात ती १९,५३१ कोटी रुपयांवर गेली आहे. त्याचप्रमाणे २०२४-२५ च्या अंतरिम अर्थसंकल्पात राजकोषीय तूट १९,२८८ कोटी रुपये अंदाजित केली आहे. मागील २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पात ९५,५०० कोटी रुपये राजकोषीय तूटच्या अंदाजाच्या तुलनेत प्रत्यक्षात ही तूट १,११,९५५ कोटी रुपये नोंदवण्यात आली आहे.

प्रामुख्याने पगार, पेन्शन आणि व्याजावरील वाढता खर्च हा सरकारसाठी चिंतेचा विषय आहे. तर मागील २०२३-२४ च्या अर्थसंकल्पात पगारावर राज्य सरकारचा खर्च

१,४२,७१८ कोटी रुपये अपेक्षित होता, मात्र प्रत्यक्षात त्यात ११.४३ टक्क्यांनी वाढ होऊन तो १,५९,०३४ कोटी रुपये झाला आहे. पेन्शनवरील अंदाजित खर्च ६०,४४६ कोटी रुपयांच्या तुलनेत २२.४४ टक्क्यांनी वाढून तो ७४,०११ कोटी रुपये झाला आहे. सरकारने नोव्हेंबर २००५ पूर्वी जारी केलेल्या जाहिरातीद्वारे नियुक्त केलेल्या सरकारी कर्मचाऱ्यांसाठी जुन्या पेन्शन योजनेचा पर्याय दिल्याने हा खर्च आणखी वाढणार आहे. तर कर्जावरील व्याजाचा अंदाज मागील अर्थसंकल्पात ४८,५७८ कोटी रुपये

होता, तो प्रत्यक्षात १६.५५ टक्क्यांनी वाढून ५६,७२७ कोटी रुपये झाला आहे.

वाढते कर्ज

राज्यावरील कर्ज राज्यावर २०२३-२४ च्या आर्थिक वर्षात ७,११,२७८ कोटी रुपये इतके होते. २०२४-२५ च्या अंतरिम अर्थसंकल्पात हे कर्ज ७,८२,९९१ कोटी रुपयांवर जाईल असे अंदाजित करण्यात आले आहे. हे कर्ज जरी सकल राज्य देशांतर्गत उत्पादनाच्या २.५% मर्यादित आता असले तरी, उत्पन्नात वाढ होत नसल्याने वाढणारे कर्ज सरकारसाठी चिंतेची बाब ठरू शकते.

राष्ट्रवादीच्या अजित पवार गटाचे नेते प्रफुल्ल पटेल यांचा राज्यसभेच्या सदस्यत्वाचा राजीनामा

मुंबई : अजित पवार गटाचे नेते प्रफुल्ल पटेल यांनी राज्यसभेच्या सदस्यत्वाचा राजीनामा दिला आहे. राज्यसभा सचिवालयाने जारी केलेल्या अधिसूचनेनुसार, महाराष्ट्र राज्याचे प्रतिनिधित्व करणारे राज्यसभेचे निवडून आलेले सदस्य प्रफुल्ल पटेल यांनी राज्यसभेच्या सदस्यत्वाचा राजीनामा दिला आहे. २७ फेब्रुवारी २०२४ला राज्यसभेच्या अध्यक्षांनी त्यांचा राजीनामा स्वीकारला. राष्ट्रवादी काँग्रेस पक्षाकडून यंदाच्या निवडणुकीसाठी प्रफुल्ल पटेल यांना राज्यसभेची उमेदवारी जाहीर झाली. ते याआधीच राज्यसभेचे सदस्य होते. मे २०२७ पर्यंत त्यांचा कार्यकाळ होता. पण तांत्रिक कारण पुढे करून पटेल यांना पुन्हा उमेदवारी देण्यात आली.

अजित पवार गटाकडून उमेदवारी जाहीर झाली त्यावेळी प्रफुल्ल पटेल म्हणाले होते की, मला राज्यसभेची उमेदवारी घोषित केल्याबद्दल मी उपमुख्यमंत्री अजित पवार आणि सर्व सहकाऱ्यांचे आभार मानतो. माझ्या राजीनाम्यामुळे

रिक्त होणाऱ्या जागी अन्य कुणाला संधी मिळेल. त्यामुळे फार अफवा पसरवण्याची गरज नाही. ज्या गोष्टी तुम्हाला रहस्य वाटतायेत त्या आम्हाला वाटत नाही. अनेक गोष्टी भविष्यात समोर येतील. त्यानंतर प्रफुल्ल पटेल यांनी मुंबईतील सिद्धिविनायक मंदिरात दर्शन घेतले होते.

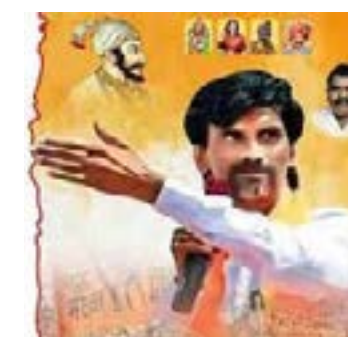
प्रफुल्ल पटेल यांच्या रिक्त जागी काय होणार?

मिळालेल्या माहितीनुसार, प्रफुल्ल पटेल यांच्या जागी पोटनिवडणूक लागेल. ती जागा राष्ट्रवादी काँग्रेस लढवेल, त्यासाठी भाजप आणि शिवसेनेची संमती घेतली आहे. काही तांत्रिक गोष्टींचा विचार करून आमच्या कोअर ग्रुपने हा निर्णय घेतला आहे, असेही नेते सुनील तटकरे म्हणाले. पक्षासमोर दहा जणांनी राज्यसभेची उमेदवारी मिळावी म्हणून मागणी केली होती. याबाबत पक्षाच्या सर्व वरिष्ठांनी सर्व बाजूचा विचार करून पक्षांने हा निर्णय घेतला आहे, असेही पक्षाचे प्रदेशाध्यक्ष सुनील तटकरे म्हणाले.

जरागेंची भाषा आणि मागण्या बदलत गेल्या!

मुंबई : विधानसभेत आज विधानसभा अध्यक्ष राहुल नावेंकर यांनी मनोज जरांगे पाटील यांच्या आंदोलनाची एसआयटी चौकशी करण्याचे आदेश दिले. यानंतर जरांगेंनी पुन्हा सरकारलाच आव्हान दिले आहे. काय चौकशी करायची ती करा, मी देखील सर्व उघड करतो, असं ते म्हणाले आहेत. जरांगेंची पातळी सोडत चाललेली भाषा, देवेंद्र फडणवीसांवर केलेले गंभीर आरोप, बदलत गेलेल्या मागण्या या सर्वच बाबींवर आज मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांनी लेखाजोखा मांडला. 'मुख्यमंत्री आणि उपमुख्यमंत्री यांची इज्जत काढली. असं कुठं चालतं का? एकेरी पद्धतीने बोलणं हे शोभतं का?' असं मुख्यमंत्र्यांनी मनोज जरांगेंना खडसावतं आहे.

मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे म्हणाले, मी दोन वेळा एवढ्या संख्येने आलेल्या मराठा समाजाला सामोरा गेलो. मला मनोज जरांगे यांच्याशी काही देणं घेणं नाही. मुख्यमंत्री आणि

आहे. सद्गद्दीवर जी बैठक झाली त्यामध्ये एकमताने आरक्षण देण्याचा निर्णय झाला त्या प्रमाणे आपण केलं. आरक्षण दिल्यानंतर ते टिकणार नाही अशी चर्चा विरोधकांनी केली. राज्य सरकारला ५० टक्क्यांच्या वर आरक्षण देता येत नाही. तरीदेखील आपण १० टक्के आरक्षण दिलं आहे. हे आरक्षण कोर्टात टिकेल असा विश्वास आहे. ज्या जुटी कोर्टाने काढल्या होत्या त्या पूर्ण केल्या आहेत. सोशली मराठा समाज कसा मागास आहे हे आपण दाखवले आहे, असं मुख्यमंत्र्यांनी स्पष्ट केलं.

सरसकट प्रमाणपत्र देता येणार नाही हे त्यांना स्पष्ट सांगितलं होतं मराठा समाज आरक्षणाची मागणी करत होतं त्याची टिंगल टाळवी कुणी केली याबाबत मी बोलणार नाही. आरक्षण देत असताना मनोज जरांगे यांनी कुणबी दाखले देण्याची मागणी केली त्या प्रमाणे यंत्रणा लावून कुणबी नोंदी शोधल्या. त्यासाठी १९६७ पूर्वीच्या कायद्याचा आधार घेतला.

शिंदे समितीचं काम उत्तम आहे असं स्वतः मनोज जरांगे म्हणाले होते. पूर्णपणे सरकारने मराठा समाजाला न्याय देण्याचा प्रयत्न केला. मनोज जरांगे यांनी सरसकट प्रमाणपत्र देता येणार नाही हे मी त्यांना स्पष्ट सांगितलं होतं. सगळेसोयरेचा त्यानंतर मुद्दा आला. त्यांच्या सातत्यानं मागण्या बदलत गेल्या त्यानंतर ओबीसी मधून आरक्षण देण्याची मागणी त्यांनी केली.

मी जे बोलतो ते करून दाखवतो मराठा समाजाच्या जीवावर अनेक नेते मोठे झाले मात्र त्यांनी मराठा आरक्षण दिलं नाही. मी जे बोलतो ते करून दाखवतो. ओबीसी समाज आरक्षण धक्का न लावता मराठा समाजाला आरक्षण देण्यात येणार अशी भूमिका मी घेतली. आम्ही जोपर्यंत सत्तेत होतो तोपर्यंत आरक्षण कोर्टात टिकलं होतं. मात्र महाविकास आघाडी सरकार आल्यानंतर ते आरक्षण कोर्टात टिकलं नाही. देवेंद्र फडणवीस यांच्या काळात सारथी सुरू

केलं. अण्णासाहेब आर्थिक विकास महामंडळ जीवदान देवेंद्र फडणवीस यांनी दिलं. मराठा समाजाला आओबीसी समाजाप्रमाणे सोयी सुविधा दिल्या जातील याची घोषणा केली. प्रत्येकाने स्वतःची मर्यादा ओळखायला हवी

जरांगेंच्या आरोपांची चौकशी एसआयटी स्थापन करण्याचे आदेश विधानसभा अध्यक्षांनी दिले आहेत. यांनी म्हटलं की, 'हिंसा अथवा हिंसक वक्तव्य याला लोकशाहीत स्थान नाही. यासाठी योग्य उपाययोजना करण्याची जबाबदारी शासनाची आहे. याच गांधीय लक्षात घेत शासनाने याची सखोल एसआयटी चौकशी करावी.'

जरांगेंच्या आरोपांची चौकशी एसआयटी स्थापन करण्याचे आदेश विधानसभा अध्यक्षांनी दिले आहेत. यांनी म्हटलं की, 'हिंसा अथवा हिंसक वक्तव्य याला लोकशाहीत स्थान नाही. यासाठी योग्य उपाययोजना करण्याची जबाबदारी शासनाची आहे. याच गांधीय लक्षात घेत शासनाने याची सखोल एसआयटी चौकशी करावी.'

तीन दशकं श्रोत्यांच्या मनावर राज्य करणारा गजलसम्राट..!

गजल म्हटलं की, आपोआप तोंडावर नाव येतं ते पदमश्री पंकज उधास यांचं! रसिक, श्रोते सोडाच आपल्या 'त्रेण म्हाणा' आवाजाने आणि मनाला स्पर्श करून जाणाऱ्या अप्रतिम गजल गायनाद्वारे अगदी सामान्य माणसांच्या मनावर अधिराज्य गाजवणारा 'गजलसम्राट' म्हणून पंकज उधास यांचे नाव कायम अजरामर राहिल. २६ फेब्रुवारी २०२४ रोजी हा गजलसम्राट काळाच्या पडद्याआड गेला आणि भारतातीलच नव्हे तर, जगभरातील लाखो, करोडो गजल शौकिनांना 'उदास' करून गेला!

चिठ्ठी आयी है.. ही त्यांची गझल अजरामर होती, आहे आणि राहिल यात काही शंकाच नाही. 'चांदी जैसा रंग हो तेरा सोने जैसे बाल..'. ही गझल ऐकून तर एक पिढी मोठी झाली आहे. या प्रकारचं प्रेम व्यक्त करणारी गझल असो किंवा 'चिठ्ठी आयी है..' सारखी विरागी असो त्यासाठी पंकज उधास हे कायमच स्मरणात राहतील. भारताच्या संगीत क्षेत्रातील मोठं नाव असलेल्या पंकज उधास यांचा जन्म गुजरातच्या राजकोट येथे १७ मे १९५९ रोजी 'जमीनदार' घराण्यात झाला. पंकज उधास हे मूळचे गुजरातमधील जीतपुरचे. त्याचे वडील शेतकरी होते. पंकज यांना दोन भाऊ असून ते सर्वात छोटे होते. त्यांचे दोन्ही

पोटे भाऊ मनहर उधास व निरमल उधास हे देखील गझल गायक आहेत. 'चिठ्ठी आई है चांदी जैसा रंग है तेरा', अशा गाण्यांमुळे पंकज उधास यांना प्रसिद्धी मिळाली. त्यांनी सर्वात पहिला स्टेज परफॉर्मन्स लता मंगेशकर यांच्याबरोबर केला होता. तलत अजीज, जगजीत सिंग यांच्यासारख्या महान गायकांच्या यादीत पंकज उधास यांचे नाव नेहमीच लोकप्रिय राहिले आणि कायम राहिल. उधास यांनी भारत- चीन युद्धाच्या वेळी पहिल्यांदा रंगमंचावर 'ऐ मेरे वतन के लोगो' हे गीत गायले (त्यावेळी श्रोत्यांनी त्यांना ५१ हजार रुपयांचं बक्षीस दिलं)

ते प्रसिद्धीच्या झोतात आले. तेव्हापासून ते २००९ पर्यंत उधास यांचे तब्बल ४० अल्बम प्रसिद्ध झाले होते.

कॅसेटचा काळ असतानाचा सुपरहिट गायक अशी पंकज उधास यांची ओळख होती. 'ना कजरे की धार', 'आज फिर तुमपे प्यार आया है..' 'जिये तो जिये कैसे', 'ओर आहिस्ता' अशी किती तरी गाणी आहेत जी आजही प्रेक्षकांना आठवतात ती त्यांच्या शब्दांमुळे आणि पंकज उधास यांच्या मधुर आवाजांमुळे.

चिठ्ठी आयी है, जिये तो जिय कैसे, चुपके चुपके, ओर आहिस्त किजिए बाते, ना कजरे की धार, आप जिनके करीब होते है, वो लडकी याद आती है, धुंगरू तुट गए, चांदनी रात मे, एक तरफ उसका घर, चांदी जैसा रंग, थोडी थोडी पिया करो, मयखाने से शराब से, दिवरो से मिलक रोना अच्छा लगता है अशी असंख्य गाणी खूपच लोकप्रिय आहेत आणि आजही त्यांची गाणी लाखो ओठ गुणगुणतात!

१९८६ मध्ये प्रदर्शित झालेल्या 'नाम' या चित्रपटातील 'चिठ्ठी आयी है' या गाण्याला पंकज उधास यांनी आवाज दिला होता. आजही हे गाणे ऐकून लोकं भावुक होतात. हा चित्रपट सुपरहिट ठरला होता. या चित्रपटासोबतच पंकज उधास यांच्या आवाजानेही सर्वांना वेड लावले.

१९८६ मध्ये उधास एक सफल पार्श्वगायक झाले होते. त्यांच्या साजन, ये दिल्ली, फिर तेरी कहानी याद आई अशा अनेक चित्रपटांमधील गाण्यांमुळे उधास लोकप्रिय झाले. १९९६ ते २००६ या कालावधीत त्यांना अनेक पुरस्कारांनी सन्मानित करण्यात आले. २००६ मध्ये त्यांना पदमश्री या सर्वोच्च पुरस्काराने सन्मानित करण्यात आले.

१९८० मध्ये त्यांचा आहट हा प्रसिद्ध झाला होता. त्यानंतर सातत्याने त्यांचे अनेक अल्बम प्रसिद्ध झाले. यामध्ये मुकर्रर, तरजूम, नबील, नायाब, शगुफता, अमन, महफिल, राजुअत (गुजराती), बैसाखी (पंजाबी), गीतनुमा, याद, स्टॉलेन मूवमेंट्स, कमी ऑसू कमी खुशबू कमी नाधुमा, हमनशाँ, आफरीन, वो लडकी याद आती है, रुबाई, महक, घूँट, मुस्कान, इन सर्च ऑफ मीर, हसतर, भालोबाशा (बंगाली), एंडलेस लव, यारा, शब्द, शायर (२०१०) या अल्बमचा समावेश आहे.

प्रसिद्ध गझल गायक पंकज उधास यांच्या निधनाच्या वृत्ताने सिनेसृष्टीला मोठा धक्का बसला आहे. आपल्या जादुई आवाजाने श्रोत्यांना मंत्रमुग्ध करणारा आवाज आज हरपला आहे. वयाच्या ७२व्या वर्षी पंकज उधास यांनी मुंबईतल्या

रुग्णालयात अखेरचा श्वास घेतला. गेल्या काही दिवसांपासून ते आजारी होते. उधास परिवार. पंकज उधास यांच्या जाण्याने संगीत विश्वावर शोककळा पसरली आहे. पंकज उधास यांची लव्हस्टोरी फिल्मी आहे. शेजारच्या नातेवाईकांनी पंकज यांची पत्नी फरीदा यांच्याशी पहिली भेट करून दिली होती. त्यावेळी पंकज उधास पदवीचे शिक्षण घेत होते. तर फरीदा हवाई सुदरी होत्या. शेजारच्या नातेवाईकांनी दोघांची भेट करून दिल्यानंतर त्यांच्यात मैत्रीचं नातं निर्माण झालं. त्यानंतर दोघांच्या भेटीगाठी वाढल्या. सतत एकमेकांबरोबर वेळ घालवू लागल्यानंतर दोघांच्या मैत्रीचं रुपांतर प्रेमात झालं. पंकज व फरीदा यांच्या नात्यात धर्म आड येत होता. पण पंकज उधास त्यांच्या निर्णयावर ठाम होते. त्यांनी फरीदा यांच्याशीच लग्न केलं. लग्नानंतर दोन मुली झाल्या. एका मुलीचं नाव नायाब असून दुसऱ्या मुलीचं नाव रिवा उधास आहे.

नायाब यांनी भारतीय शास्त्रीय संगीतकार अजोस अधिया यांच्याशी लग्न केलं आहे. नायाब यांचा म्यूझिक बँड असून याद्वारे अनेक संगीताचे कार्यक्रम आयोजित केले जातात. तर पंकज उधास यांची दुसरी मुलगी रिवा यांचा देखील संगीत क्षेत्राशी संबंध आहे. पण त्या लाइमलाइटपासून दूर असतात.

प्रगती गायकवाडची कुस्ती स्पर्धेत सुवर्णपदकाला गवसणी

बिदाल : नागालँडची राजधानी कोहिमा येथील इंदिरा गांधी स्टेडियममध्ये पार पडलेल्या 'खेलो इंडिया युनिव्हर्सिटी (वॉरिष्ठ) कुस्ती स्पर्धेत' माणदेशी कन्या आणि भारतीय विद्यापीठाची विद्यार्थिनी प्रगती विनोद गायकवाड हिने ६२ किलो वजनगटात घवघवीत यश संपादन करतांना सुवर्णपदकाला गवसणी घातली.

प्रगती हिने सुरवातीला पाच महिला कुस्तीगीतांना हरवून उपांत्य फेरीत प्रवेश केला. उपांत्य फेरीच्या लढतीत प्रगतीने मुंबई विद्यापीठाची

पैलवान उम महाराष्ट्र केसरी विजेती वैष्णवी पाटील हिला ६ - २ ने पराभूत केले. तर अंतिम फेरीच्या सुवर्णपदकाच्या लढतीत दिल्ली विद्यापीठाची महिला पैलवान जागतिक विजेती नितीका हिच्या बरोबर अटीतटीच्या लढतीत अगदी शेवटच्या काही सेकंदात पैलवान प्रगती हिने दोन गुणांची कमाई करीत ४-४ ने पराभूत करून सुवर्णपदकावर नाव कोरले.

प्रगतीने आतापर्यंत राष्ट्रीय स्पर्धेत अनेक पदकांची कमाई केली असून जागतिक कुस्ती स्पर्धा हे तिचे ध्येय आहे. माण तालुक्यातील पांगरीची सुकन्या असलेली प्रगती ही धनकवडी पुणे येथील भारतीय विद्यापीठ मध्ये शास्रीक महाविद्यालयात शिक्षण घेत असून कुस्तीचे प्रशिक्षण भारतीय खेल प्राधिकरण मुंबई साई येथे घेत आहे.

राज्याच्या अंतरिम अर्थसंकल्पात कृषी क्षेत्राच्या निरंतर विकासाला प्राधान्य देण्यात आले असून पर्यावरणपूरक शेती करण्यासाठी शेतकऱ्यांना प्रोत्साहन देण्यात आले असल्याची प्रतिक्रिया कृषीमंत्रीधनंजय मुंडेयांनी व्यक्त केली. राज्याचे अर्थमंत्री अजित पवार यांनी आज विधानसभेत अंतिम अर्थसंकल्प सादर केला. याविषयी बोलताना कृषीमंत्रीधनंजय मुंडेयांनी म्हणले, कृषी विभागाला ३६५० कोटी रुपयांचा नियतव्यय प्रस्तावित करण्यात आलेला आहे. वातावरणीय बदलाला सामोरे जाताना पर्यावरणाचे संतुलन राखण्यासाठी बांबू लागवडीचा पर्याय जागतिक दर्जाच्या संशोधनातून पुढे आला आहे. महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांच्या कल्याणासाठी अटल बांबू समृद्धी योजना राबवण्यास मान्यता देण्यात आली असून त्या अंतर्गत १० हजार हेक्टर क्षेत्रावर बांबू लागवड करण्यात येणार आहे.

शेतकऱ्यांना दिवसा वीज पुरवठा करण्यासाठी सुरू करण्यात आलेली मुख्यमंत्री सौर कृषी वाहिनी योजना २.० घोषित करून त्यासाठी ७ हजार कोटींची तरतूद करण्यात आली आहे. तसेच मागेल त्याला सौर कृषी पंप देण्यासाठी नव्या योजनेची घोषणा केली असून त्यासाठी ८ लाख ५० हजार कृषी पंपांची तरतूद करण्यात आली आहे. डॉक्टर श्यामाप्रसाद मुखर्जी जून

ग्लोबल पब्लिक स्कूलमध्ये मराठी राजभाषा दिन उत्साहात साजरा

हिंगोली : हनुमान नगर भागातील शिव शाह प्रतिष्ठान पिंपळखुटा द्वारा संचालित नामवंत ग्लोबल पब्लिक स्कूल मध्ये मराठी राजभाषा दिन, दि. २७ फेब्रुवारी रोजी प्रसिद्ध मराठी कवी विष्णू वामन शिरवाडकर यांच्या स्मरणार्थ आयोजित केला जातो, ज्यांना कुसुमाग्रज म्हणून ओळखले जाते.

सर्वप्रथम संस्थेचे अध्यक्ष प्रा. ज्ञानदत्त जळककर व शिक्षिकांनी कुसुमाग्रज यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून अभिवादन केले.

यावेळी साधना शेंरे यांनी विद्यार्थ्यांना मार्गदर्शन केले. त्या म्हणाल्या आपण सर्वांनीही मराठीचा अभिमान बाळगावा. मराठी भाषा समृद्ध करण्यासाठी तसेच जोसण्यासाठी प्रयत्न करावेत.

लाभले आम्हास भाग्य बोलते मराठी, जाहलो खरेच धन्य ऐकते मराठी ।

धर्म, पंथ, जात एक जाणतो मराठी, एवढ्या जगात माय मानतो मराठी ।। तसेच वर्ग दुसरी मधील मुलींनी मराठी लोकगीतावर खूप छान नृत्य सादर केले. व शौर्य जगताप, आरुषी सातपुते, नैताली बंगाल, सई जळककर या विद्यार्थ्यांनी आपले मनोगत व्यक्त केले.

यावेळी संस्थेचे संस्थापक

अध्यक्ष प्रा. ज्ञानदत्त जळककर, समन्वयक सुरेखा जगताप, सीमा जळककर, निर्मला पवार, आप्रपाली इंगोले, रुपाली काळे, शीतल वास्टर, शेहनाज सय्यद, साधना शेंरे, अर्चना इंगळे, सीमा माखणे, अश्विनी जाधव, सविता वानरे, प्रतिभा काळे, कमळाजी जळककर, श्री. सचिन नानवटे, आनंद शेळके, अवधूत भडोंगे, मनीषा डुकरे, आदी उपस्थित होते.

अवकाळी पावसाने ३७९१ हेक्टर क्षेत्राला फटका, रब्बी पिकांचे नुकसान

बुलढाणा : सोमवारी संध्याकाळी झालेल्या वादळी वारा आणि पाऊसवर गारपीटने तालुक्यातील गहू, हरभरा, मका, संत्रा, लिंबू आणि ज्वारी पिकांचे एकूण ३७९१ हेक्टर क्षेत्रातील पिकांचे नुकसान झाले आहे. - जण्डोळाच्या पत्र्यातील सुनागाव, जामोद, उसरा, चालठाणा, खेडा बु, खेडा खुर्द, हिंणगे बाळापूर, दादुलगाव, गोलखेड, पिंपळगाव काळे, आडोळ, मांडवा तसेच आदिवासी भागांमध्ये वादळी वाऱ्यासह पाऊस आणि गारपीट झाली. त्यामुळे शेतकऱ्यांच्या

हाता तोंडाशी आलेला रब्बी पिकांचा घास निसर्गाच्या तांडवाने हिसकावून घेतला. अनेक ठिकाणी मोटमोटी झाडे कोसळून नुकसान झाले. तसेच काही गावातील धरावरील तीन पत्रे उडाली. तर झाडे पडून नुकसान झाले. तसेच जळगाव ते जामोद रस्त्यावर अनेक ठिकाणी झाडे कोसळली आहेत. अद्यापही ती तशीच पडून आहेत. जळगाव आणि खेराडा रोडवरही झाडे कोसळली. अनेक ठिकाणी वीज खांब्यांच्या तारा तुटून पुरवठा खंडित झालेला आहे.

बारीपाडा येथील कार्यकर्ते चैत्राम पवार यांना राज्य शासनाचा पहिला महाराष्ट्र वनभूषण पुरस्कार जाहीर

मुंबई : वन, वानिकी तसेच वन्यजीव संवर्धन क्षेत्रांमध्ये उल्लेखनीय कामगिरी केल्याबद्दल बारीपाडा (ता. साक्री, जि. धुळे) येथील कार्यकर्ते चैत्राम पवार यांना राज्य शासनाचा पहिला महाराष्ट्र वनभूषण पुरस्कार घोषित करण्यात आला आहे. या पुरस्काराचे स्वरूप सन्मानचिन्ह, मानपत्र आणि वीस लाख रुपये असे आहे. महाराष्ट्र शासनाचा सर्वोच्च पुरस्कार असलेल्या महाराष्ट्र भूषण पुरस्काराच्या धर्तीवर महाराष्ट्र वनभूषण पुरस्कार देण्याची घोषणा वनमंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी केली होती. या पुरस्काराबद्दल मुनगंटीवार यांनी चैत्राम पवार यांचे अभिनंदन केले आहे. चंद्रपूर येथे आयोजित ताडोबा महोत्सवात ३ मार्च रोजी श्री. पवार यांना महाराष्ट्र वनभूषण पुरस्कार प्रदान केला जाणार आहे.

राज्य शासनाने या पुरस्काराचे निवडीचे शासन निर्णय जाहीर करून श्री. चैत्राम पवार यांच्या नावाची घोषणा केली. नैसर्गिक

संसाधनांचे संवर्धन, सक्षमीकरण, स्वावलंबन, वनदहक कायदा, कृषि विकास आणि शाश्वत विकास या विषयांवर मागील २६ वर्षांपासून श्री. पवार हे आदिवासी समाजासोबत काम करीत आहेत. वनवासी कल्याण आश्रमाच्या मदतीने त्यांनी महाराष्ट्र आणि गुजरातमधील जवळपास १०० गावांमध्ये त्यांच्या कामाचा विस्तार केला आहे. सध्या श्री. पवार हे मराठवाडा आणि खानदेश भागासाठी या वनवासी कल्याण आश्रमाचे अध्यक्ष म्हणून कार्यरत आहेत.

वनभूषण पुरस्कार निवडीबद्दल मंत्री श्री. मुनगंटीवार यांनी अभिनंदन केले असून श्री. पवार यांचे आदिवासी क्षेत्रातील वनजमिनींच्या अनुपंगाने केलेले काम मोलाचे असल्याचे सांगितले. राज्य शासनाच्या वन विभागाच्या विविध कार्यक्रमांमध्ये सक्रिय सहभाग घेऊन स्थानिक नागरिकांना त्यासाठी प्रोत्साहित केलेले आहे. राखीव वनक्षेत्र आणि

आजूबाजूच्या परिसरातील गावात वृक्षलागवड आणि वनसंवर्धन आणि पर्यावरणसाठी त्यांचे काम उल्लेखनीय आणि इतरांना प्रेरित करणारे आहे, अशा शब्दांत श्री. मुनगंटीवार यांनी कौतुकीकर काढले.

चैत्राम पवार यांनी बारीपाडा येथे प्रथम पीपल्स बायोडायव्हर्सिटी रजिस्टर उपलब्ध केले असून धुळे जिल्ह्यात ते नियमितपणे अद्यावत केले जाते. संरक्षित क्षेत्रातून लागवड नसलेल्या रानभागांची रेंसिपी करून जंगलातील पारंपरिक ज्ञान त्यांनी इतरांपर्यंत पोहोचवले आहे. सिंचनासाठी भूजलाचा काटकसरीने वापर, मृद व जलसंधारणाची कामे, सौर ऊर्जेचा वापर, प्रदूषण कमी करण्यासाठी प्रयत्न, सार्वजनिक आरोग्यविषयक प्रश्नांची सोडवणूक आदी माध्यमातून त्यांनी केलेल्या कामाची दखल राज्य शासनाने या सर्वोच्च पुरस्काराच्या माध्यमातून घेतली आहे.

अवधूत गुप्ते यांच्या बहारदार सादरीकरणाने महाबळेश्वरकर मंत्रमुग्ध

महाबळेश्वर : अखिल भारतीय मराठी नाट्य परिषदेचे शंभरावे विभागीय नाट्य संमेलनाचा समारोप अवधूत गुप्ते यांचा संगीत रजनी या कार्यक्रमाने येथील पोलीस परेड मैदानावरील छत्रपती शिवाजी महाराज नाट्य नगरीमध्ये झाला. अखेरच्या दिवशी सकाळी हस्तांतरण सोहळा उद्योगमंत्री ना उदय सामंत यांच्या प्रमुख उपस्थितीत झाला ना सामंत यांच्या हस्ते नटराजाची मूर्ती व घंटा ही पुढील विभागीय नाट्य संमेलन अहमदनगर येथे होणार

असल्याने तेथील सदस्यांना सकाळी महाबळेश्वर येथील शालेय विद्यार्थ्यांनी सादर केलेला शिवराजाभिषेक सोहळा खऱ्या अर्थाने नेत्रदीपक ठरला

तदनंतर स्थानिक महिलांचे सांस्कृतिक कार्यक्रम पार पडला दुपारी मुख्य सभामंडपात बालचमू साठी टेड्यु आणि डोरमॉन व फुण्यातला राक्षस ही व्यावसायिक बालनाट्याचे प्रयोग झाले याला बालचमूचा मोठा प्रतिसाद लाभला दुपारी "नाटक माझ्या सपण्यातून" या परिसंवादास सिनेअभिनेते ऋषिकेश जोशी यांनी सिक्कीमचे माजी राज्यपाल, खा. श्रीनिवास पाटील व महाबळेश्वरचे दिव्यांग उद्योजक डॉ भावेश भाटिया यांची मुलाखत घेतली या दोघांनी

देखील नाटकाबद्दल आपले मते व्यक्त केली खा पाटील व डॉ भावेश भाटिया यांच्या शोरोशायरीने रसिकांची वाहवा मिळविली अभिनेते ऋषिकेश जोशी यांनी परिसंवादादरम्यान खा श्रीनिवास पाटील याना थेट चित्रपटामधे काम करण्याची ऑफर दिली यावर देखील आपल्या खुमासदार शैलीत दिलेली उत्तरावर रसिक फिदा झाले

सायंकाळी महाराष्ट्राची लोकधारा या महाराष्ट्रातील नामवंत कलावंतांनी सादर

केलेला कार्यक्रम रसिकांना भावला भारूड लावणी वारी ने कार्यक्रमचि शोभा वाढली तदनंतर अभिनेता, दिग्दर्शक, लेखक, गीतकार, संगीतकार आणि पार्श्वगायक अवधूत गुप्ते यांनी 'गणाधीश' या गाण्यातून श्री गणरायाला वंदन करत आपल्या गायनाची सुरुवात केली पुढे त्यांनी गाजलेले काय सांगू राणी मला गाव सुटना, आयुष्य हे चुलीवरल्या कढईतले कांदे पोहे.., तुमच्या फॅमिलीत या केळेवाली ला घेणार का ..ही गीते सादर

करत वातावरणात जोश निर्माण केला या सगळ्याच गाण्यांवर महाबळेश्वर करंणी एकच जल्लोष करत त्यांना उत्स्फूर्त दाद दिली या कार्यक्रमास तुजान प्रतिसाद मिळाला जय जय महाराष्ट्र माझा या गीताने शंभराव्या नाट्य संमेलन सोहळ्याची सांगता झाली. नाट्य संमेलन यशस्वीतेसाठी सहकार्य करणाऱ्या प्रयोजकांचे नियामक मंडळ सदस्य राजेश कुंभारदे व शाखा अध्यक्ष डी एम बाबळेकर यांच्या हस्ते सन्मान करून आभार मानण्यात आले.

कोयना (शिव सागर) येथे महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाच्या माध्यमातून जागतिक दर्जाचे जल पर्यटन विकसित होणार : मुख्यमंत्री

महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ आणि महाराष्ट्र कृषणा खोरे विकास महामंडळ यांच्यात सामंजस्य करार

मुंबई : सातारा जिल्हातील जावळी तालुक्यातील मुनावळे येथे शिव सागर जलाशयामध्ये जागतिक दर्जाचे जल पर्यटन विकसित करण्यासाठी, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ आणि महाराष्ट्र कृषणा खोरे विकास महामंडळ यांच्यात मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या उपस्थितीमध्ये सामंजस्य करार झाला.

विधानभवन येथे झालेल्या सामंजस्य करारावेळी उपमुख्यमंत्री अजित पवार, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री तथा सातारा जिल्हा पालकमंत्री शंभूराज देसाई, जलसंपदा विभागाचे अपर मुख्य सचिव दीपक कपूर, पर्यटन विभागाच्या सचिव जयश्री भोज, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाच्या व्यवस्थापकीय संचालक श्रद्धा जोशी-शर्मा, जलसंपदा विभागाचे उपसचिव अतुल कपोले, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाचे सहाय्यार सारंग कुलकर्णी उपस्थित होते. या प्रकल्पाच्या माध्यमातून प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्षपणे ५ हजारापेक्षा अधिक स्थानिक नागरिकांना रोजगार मिळेल आणि पर्यटनातून १०० कोटीपेक्षा अधिक आर्थिक उलाढाल होईल. अशी माहिती यावेळी देण्यात आली.

नैसर्गिक वरदान लाभलेला परिसर

शिवसागर जलाशयात जल पर्यटन विकसित करण्यासाठी मोठी संधी आहे. कोयना (शिव सागर), ता. जावळी हा परिसर येथील सह्याद्री डोंगराच्या रांगा,

गर्द झाडी, निळेशार पाणी, समृद्ध जैवविविधतेचे आगार असलेला, नैसर्गिक वरदान लाभलेला परिसर आहे. नव्याने होणाऱ्या जलपर्यटन केंद्राच्या माध्यमातून स्थानिकांना रोजगार मिळवा, या भागाचा सर्वांगीण विकास व्हावा या उद्देशाने हे जल पर्यटन केंद्र विकसित करण्यात येणार आहे. महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाच्या माध्यमातून या प्रकल्पासाठी ४५ कोटी ३८ लाख रुपये खर्च अपेक्षित आहे.

महाराष्ट्राला मोहक ७२० किमीचा सागरी किनारा तसेच निसर्गसंपन्न छोटे - मोठे जलाशय, धरणे, प्रदूषण मुक्त नद्या यांचे वैभव लाभलेले आहे. या ठिकाणी जल

प्रकल्पात पायाभूत सुविधा आणि विविध जल पर्यटन प्रकार

प्रकल्पातील पायाभूत सुविधांमध्ये नाविन्यपूर्ण जल पर्यटन केंद्र, पर्यटकांसाठी भव्य आसन व्यवस्था, विविध प्रकारच्या खाद्य प्रकारांचे उच्च दर्जाचे उपहारगृह, पर्यटकांसाठी विविध सुविधा व प्रशासकीय कार्यालय, जलतरण तलाव, स्कूबा प्रशिक्षण तलाव, कॉन्फरस हॉल, व्यवस्थापक आणि कर्मचाऱ्यांसाठी निवासाची सोय, बोटीसाठी आणि पर्यटकांसाठी उतरंडी, तरंगती जेटी (मरीना), वाहनतळ, आकर्षक बगीचा असतील.

यामध्ये विविध जल पर्यटन प्रकार जेट स्की, जेटो व्हेटर (पायटन उडणे), बम्पर राईड, कयाकिंग, बचनारा राईड, सेलिंग, नाविन्यपूर्ण कृत्रिम तलावात गोड्या पाण्यातील स्कूबा डायव्हिंग, हवेली उडणारी बोट, फ्लायिंग फिश, अतिवेगवान जेट बोट राईड, सौर/विद्युत बोट, पर्यटकांसाठी आरामदायी प्रवाशी बोट, व्हॅल पूल राईड, पॅरासेलिंग, अलिशान लेक क्रूझिंग प्रवासी बोट, अलिशान वेगवान बोट, मरीना, भारतातील पहिली अत्याधुनिक, अलिशान हाउस बोट असे विविध नाविन्यपूर्ण जल पर्यटन प्रकार असतील.

पर्यटनाच्या माध्यमातून स्थानिक अर्थव्यवस्था वृद्धिंगत करण्यास आणि स्थानिकांना रोजगाराच्या संधी निर्माण करण्यास मोठा वाव आहे.

महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाने आंतरराष्ट्रीय दर्जाच्या स्कूबा डायव्हिंग प्रकल्पामुळे सिंधुदुर्गात पर्यटक मोठ्या प्रमाणात आकर्षित झाले. नाशिक बोट क्लबचे प्रचलन महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळ करीत आहे. बोट क्लब पर्यटकांमध्ये लोकप्रिय झालेले आहे. त्यामुळे मुंबई, पुणे, ठाणे आणि गुजरातमधून नाशिकला येणाऱ्या पर्यटकांचा ओघ वाढला. हा अनुभव बघता शासनाने महाराष्ट्रात नाविन्यपूर्ण आणि जागतिक दर्जाचे जल पर्यटन प्रकल्प राबविण्याचा धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे.

या प्रकल्पामुळे महाबळेश्वर, पाचगणी, वाईला येणारा पर्यटक कोयना जलाशयाच्या अवतीभोवती असलेल्या ग्रामीण भागात वळेल, तसेच पर्यटकांचा सातत्यात राहण्याचा काळ आणि खर्च करणाऱ्या पर्यटकांची संख्या वाढेल. त्यामुळे ग्रामीण भागातील अर्थव्यवस्था वाढीस लागून स्थानिकांना मोठ्या प्रमाणात शाश्वत रोजगार आणि व्यवसायाच्या संधी निर्माण होतील. अशी माहिती यावेळी देण्यात आली.

देशातील पहिले नाविन्यपूर्ण गोड्या पाण्यातील स्कूबा डायव्हिंग

या प्रकल्पामध्ये पर्यटकांच्या सोयीसाठी विविध पायाभूत सुविधा आणि जल पर्यटन प्रकार असतील. भव्य पॅव्हेलियन, कॉन्फरस हॉल, जलतरण तलाव, भारतातील पहिले नाविन्यपूर्ण गोड्या पाण्यातील स्कूबा डायव्हिंग, जल सफर मध्ये पर्यटन प्रकल्पात मोठी कुझ बोट ज्यामध्ये १०० व्या वर पर्यटक बसून, नाश्ता आणि जेवण याबरोबर कोयना जलाशयाच्या अवतीभोवतीच्या सह्याद्री पर्वत रांगा, हरित जंगले, वन्य जीव याचा आनंद घेऊ शकतात, भारतातील पहिली अत्याधुनिक आणि अलिशान हाउस बोट, सौर उर्जा/बॅटरीवर चालणारी बोट, अत्याधुनिक प्रवासी बोटी, हवेली उडणारी बोट, अत्यंत वेगवान जेट बोट, पॅरासेलिंग बोट, गोड्या पाण्यात पहिल्यांदा सेलिंग यॉट (शिडाची नौका) आणि त्याशिवाय आकर्षक वॉटर स्पोर्ट्स असतील. अशाप्रकारच्या जल पर्यटनाची आकर्षणे तसेच पायाभूत सुविधा असलेला हा भारतातील पहिला जल पर्यटन प्रकल्प असेल. प्रकल्पाच्या पहिल्या टप्प्यात पुढील १० दिवसांमध्ये प्राथमिक जल पर्यटन सुरु करण्यात येईल. दुसऱ्या टप्प्यात (८ महिन्यात) नवीन बोटी आणि इतर जल पर्यटन आकर्षणे यांचा अंतर्भाव करण्यात येईल. तिसरा आणि अंतिम टप्प्यात (२० महिन्यात) संपूर्ण नवीन भव्य वास्तू, कुझ बोट, हाउस बोट यांचा अंतर्भाव करून प्रकल्प पूर्ण केला जाईल.

प्रधानमंत्री यांच्या हस्ते पी.एम.किसान सन्मान निधी व नमो शेतकरी महासन्मान निधी योजनांच्या निधीचे होणार वितरण

२८ फेब्रुवारी २०२४ हा दिवस संपूर्ण देशभर पी. एम. किसान उत्सव दिवस म्हणून साजरा होणार

मुंबई : पी.एम. किसान सन्मान निधी योजनेच्या माहे डिसेंबर २०२३ ते मार्च २०२४ कालावधीतील १६ वा हप्ता प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते बुधवार, दि. २८ फेब्रुवारी, २०२४ रोजी यवतमाळ येथील समारंभात वितरीत होणार आहे. पी. एम. किसान योजने अंतर्गत रू. २०००/ तर नमो शेतकरी महासन्मान निधी योजने अंतर्गत दुसरा व तिसरा हप्ता मिळून रू. ४०००/ असा एकूण रू. ६०००/ चा लाभ दि. २८ फेब्रुवारी, २०२४ च्या समारंभात राज्यातील सुमारे ८८.०० लाख पात्र शेतकरी कुटुंबांच्या आधार संलग्न बँक खात्यात थेट जमा करण्यासंदर्भातील कार्यवाही करण्यात येईल. केंद्र शासनाने दि. २८ फेब्रुवारी, २०२४ हा दिवस संपूर्ण देशभर पी. एम. किसान उत्सव दिवस म्हणून साजरा करण्याचे निर्देश दिले आहे.

या समारंभास राज्यपाल रमेश बैस, मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, केंद्रीय रस्ते वाहतूक आणि राजमार्ग मंत्री नितिन गडकरी, रेल्वे राज्यमंत्री रावसाहेब दानवे, उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, उपमुख्यमंत्री अजित पवार, वने, सांस्कृतिक कार्य आणि मत्स्य व्यवसाय मंत्री सुधीर मुनगंटीवार, ग्रामविकास व पंचायतराज मंत्री गिरीश महाजन, यवतमाळ-वाशिमचे पालकमंत्री संजय राठोड, कृषी मंत्री धनंजय मुंडे, गृहनिर्माण, इतर मागास बहुजन कल्याण मंत्री अतुल सावे, केंद्रीय मागासवर्ग आयोग अध्यक्ष हंसराज अहिर आदी उपस्थित राहणार आहेत.

शेतकऱ्यांना निश्चित उत्पन्न देण्याकरिता केंद्र शासनाने प्रधानमंत्री किसान सन्मान निधी (पी. एम. किसान) योजना माहे फेब्रुवारी, २०१९ पासून सुरु केली आहे. या योजनेच्या निकषांनुसार सर्व पात्र शेतकरी कुटुंबास (पती,

पत्नी व त्यांची १८ वर्षाखालील अपत्ये) रू. २०००/- प्रती हप्ता या प्रमाणे तीन समान हप्त्यात प्रती वर्षी रू. ६०००/- त्यांच्या आधार व डीबीटी संलग्न सक्रीय बँक खात्यात लाभ जमा करण्यात येत आहे. पी. एम. किसान योजनेअंतर्गत दि. २४ फेब्रुवारी, २०२४ अखेर राज्यातील ११३.६० लाख शेतकरी कुटुंबांना एकूण १५ हप्त्यांमध्ये रू. २७६३८ कोटीचा लाभ जमा झालेला आहे.

समारंभास शेतकऱ्यांनी प्रत्यक्ष व ऑनलाईन पध्दतीने सहभागी व्हावे - कृषीमंत्री धनंजय मुंडे हा समारंभ केंद्र शासनाचा कृषी विभाग व महाराष्ट्र शासन यांनी एकत्रित राबविण्याचे नियोजन केले आहे. तसेच महाराष्ट्र राज्याच्या नमो शेतकरी महासन्मान निधी योजनेच्या दुसऱ्या व तिसऱ्या हप्त्यांचा एकत्रित लाभ प्रधानमंत्री यांच्या हस्ते या समारंभात वितरीत होणार आहे. पी. एम. किसान योजना व नमो शेतकरी महासन्मान निधीच्या या शेतकरी महासन्मान निधीच्या लाभ वितरण समारंभात <https://pmindiawebcast.nic.in> या लिंकआधारे सहभागी होण्यासाठी राज्यातील सर्व शेतकरी बांधवांना आवाहन करण्यात येत आहे.

केंद्र शासनाच्या पी. एम. किसान योजनेच्या १६ व्या हप्त्याच्या लाभ वितरणावेळी रकम रू. ११४३.४६ कोटीचा लाभ राज्यातील भूमि अधिलेख नोंदी अद्ययावत केलेल्या, बँक खाती आधार संलग्न केलेल्या व

ई-केवायसी पूर्ण केलेल्या एकूण ८७.९६ लाख शेतकरी कुटुंबांच्या बँक खात्यात थेट हस्तांतरणाद्वारे जमा होणार आहे. राज्यात कृषि विभागामार्फत गावपातळीवर विशेष मोहीमेद्वारे राज्यातील सुमारे १८ लाख लाभार्थी पी.एम. किसान योजनेच्या लाभार्थींना आवश्यक बाबींची पूर्तता झालेली आहे. त्यामुळे या लाभार्थींना पी.एम.किसान व नमो शेतकरी महासन्मान निधी या योजनांचा दुहेरी लाभ मिळणे शक्य झाले आहे.

राज्यात सन २०२३-२४ पासून पी. एम. किसान योजनेच्या धर्तीवर नमो शेतकरी महासन्मान योजनेची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. पी. एम. किसान योजनेच्या हप्ता वितरणावेळी लाभ देण्यात आलेल्या पात्र शेतकरी कुटुंबांना राज्याच्या या योजनेचा लाभ अदा करण्यात येत आहे. महाराष्ट्र शासनाने पी. एम. किसान योजनेच्या १४ व्या हप्त्याचा लाभ अदा झालेल्या राज्यातील ८५.६० लाख शेतकरी कुटुंबांना नमो शेतकरी महासन्मान निधी योजनेचा पहिला हप्ता रकम रू. १७९२ कोटी यापूर्वी अदा केलेला आहे. महाराष्ट्र शासन सन २०२३-२४ मधील उर्वरित दुसरा व तिसरा हप्ता एकत्रितरित्या या समारंभात राज्याच्या योजनेमधून जवळपास रू. ३८०० कोटी थेट शेतकऱ्यांच्या आधार संलग्न बँक खात्यात जमा होणार आहे.

मानवता हाच खरा धर्म : चर्मकार हा सामाजिक ऐक्य जोपासणारा समाज : आ. दिपकराव चव्हाण

फलटण : मानवता हाच खरा धर्म असून, सामाजिक ऐक्य जोपासणाऱ्या चर्मकार समाजाने आपल्या बांधवना मदतीचा हात देऊन एकमेकांच्या प्रागतीसाठी साथ करावी असे आवाहन फलटण - कोरेगाव विधानसभा मतदार संघाचे लोकप्रतिनिधी आ. दिपकराव चव्हाण यांनी केले.

श्री संत रोहिदास महाराज यांच्या ६४७ व्या जयंतीनिमित्त फलटण येथे आयोजित कार्यक्रमात आ. चव्हाण बोलत होते, यावेळी श्री सेवागिरी देवस्थानचे मठाधिपती प.पू. महंत सुंदरगिरी महाराज, माजी नगरसेविका सौ. प्रगतीताई कापसे, पंचायत समिती माजी सदस्य सचिन रणवरे, पत्रकार यशवंत खलाटे पाटील, संतोष चव्हाण, गणपतराव भोसले, ज्ञानेश्वर भगत, शशिकांत भोसले यांच्यासह अन्य मान्यवर विशेष अतिथी म्हणून उपस्थित होते.

देवाने जीवसृष्टी तयार करताना, मानव प्राण्याचीही निर्मिती केली, मानवाला बुद्धी, भावना व्यक्त करण्यासाठी भाषा दिली, मात्र इतर प्राण्यांना हे दिले नाही, पुढे माणूस समूहाने एकत्र राहू लागला, आणि त्या त्या प्रदेशानुसार माणसाचे नियम वेगवेगळे झाले, मग हिंदू, मुस्लीम, ख्रिश्चन असे धर्म सोयीसाठी बनले, सर्व धर्म

चांगलेच आहेत, कोणताच धर्म दुसऱ्या धर्माविषयी चुकीचा विचार सांगत नाही, पण तरीही नेहमी दोन धर्मांमध्ये भांडण/वाद होतात या पार्श्वभूमीवर मानवता हाच खरा धर्म असून सर्व संतांनी सुद्धा मानवता धर्माचाच पुरस्कार केला असल्याचे निदर्शनास आणून देत, माणुसकीचे वर्तन म्हणजेच मानवता धर्म असून जे मला हवे ते दुसऱ्यालाही देणे म्हणजेच खरी माणुसकी असल्याचे स्पष्ट प्रतिपादन आ. दिपकराव चव्हाण यांनी केले.

श्री संत रोहिदास महाराज यांचे विचार आपण सर्वांनी आत्मसात करून समाजातील गरजू गरिबांना खरी मदत केली पाहिजे व त्या गरीब लोकांना खऱ्या

अर्थाने प्रवाहात आपणुण्यासाठी सर्वांनी तन, मन, धनाने पुढे आले पाहिजे तर खरी मानवतेची भावना निर्माण होईल व समाज खऱ्या अर्थाने सक्षम होईल, संत गाडगे बाबांनी धुकेलेल्यांना अन्न दिले, तहानलेल्यांना पाणी पाजले, रोण्यांची सेवा केली, धर्मशाळा बांधल्या, सावित्रीबाई फुले, महात्मा फुलेंनी शाळा काढली हे खरे मानवता धर्माचे पाईक आहेत. आपणही आपल्या आयुष्यात दुसऱ्यांच्या सुखासाठी, आनंदासाठी, हितासाठी काही करू शकत असू तर आपणही मानवता धर्माचे पाईक होऊ अशी भावना आ. दिपकराव चव्हाण यांनी व्यक्त केली.

कोणत्याही धर्माने फक्त

आपलाच धर्म श्रेष्ठ आहे आणि दुसऱ्यांचा नाही ही भावना कधीही व्यक्त केली नसल्याचे स्पष्ट करताना सर्वांत महत्त्वाचा धर्म म्हणजे मानवता धर्म असून एकमेकांवर प्रेम, आपुलकी, एकमेकांना मदत करणे, प्रत्येकी विषयी सहानुभूती ठेवणे, आदर मनात बाळगणे, समोरच्याला कधीही तुच्छ न लेखणे, तो गरीब असो की श्रीमंत असो, कोणत्याही वर्णाचा असो, कुटुंबाची जाती धर्मातून आलेला असो, आपल्या मनात त्यांच्याविषयी प्रेम आपुलकी व सहानुभूती बाळगणे हाच खरा मानवता धर्म असे स्पष्ट प्रतिपादन आ. दिपकराव चव्हाण यांनी केले.

चर्मकार समाजाने स्वतःची

एक वेगळी ओळख निर्माण केली असून कुठेही वाद किंवा इतर गोष्टीपासून दूर असतो, त्यामुळे चर्मकार समाजाकडे पाहण्याचा सर्वांचाच दृष्टिकोन अतिशय चांगला असून एकमेकांची मदत करून सर्वांना बरोबर घेऊन समाजाला पुढे नेण्यासाठी प्रयत्न करावेत असे आवाहन आ. चव्हाण यांनी समाज बांधवना केले.

प्रा. अरुण खरात यांनी प्रारंभी सर्व उपस्थितांचे स्वागत केल्यानंतर प्रास्ताविकात कार्यक्रमाविषयी माहिती दिली, समाज संघटनेच्या कार्याचा आढावा घेतला, प्राचार्य विठ्ठल हंकारे यांनी सूत्रसंचालन, सागर भोईते यांनी समारोप व आभार प्रदर्शन केले.

यावेळी अध्यक्ष भोलेनाथ भोईते, हृदयनाथ भोईते, डॉ. रोहिदास साळे, संतोष पोटेफोडे, गणेश भोईते, तुकाराम भोईते, संतोष दगडे, संतोष भोईते, संतोष कांबळे, रोहिदास पवार यांच्यासह समर्थ प्रतिष्ठानचे पदाधिकारी व चर्मकार बांधव भगिनी व जेष्ठ मार्गदर्शक तसेच तरुण तरुणी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

मिरज जि. सांगली येथील उद्योजक तानाजी सातपुते यांना आ. दिपकराव चव्हाण, मठाधिपती प.पू. महंत सुंदरगिरी

शासकीय वस्तीगृहामध्ये प्रवेशासाठी जाहिर आवाहन

सातारा : इतर मागास बहुजन कल्याण विभागांतर्गत सातारा जिल्ह्यामध्ये मुलांचे व मुलींचे प्रत्येकी एक वस्तीगृह कार्यान्वीत आहे. सदर वस्तीगृहाची २०२३-२४ यावर्षाची प्रवेश प्रकीया ऑफलाईन पध्दतीने होणार असून प्रवेश अर्ज भरण्याकरिता सातारा जिल्हातील उच्च शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला जाईल. ऑफलाईन पध्दतीने प्रवेशासाठी अर्ज करायचा कालावधी २० फेब्रुवारी ते ५ मार्च २०२४ पर्यंत आहे.

तरी शासकीय वस्तीगृहामध्ये प्रवेशासाठी विद्यार्थ्यांनी सहायक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण, सातारा यांचेकडे संपर्क साधून प्रवेश अर्ज भरावेत असे श्री संतोष जाधव सहायक संचालक इतर मागास बहुजन कल्याण सातारा हे जाहिर अवाहन करीत आहे.

विभागास्तरीय नमो महारोजगार मेळाव्याचे बारामतीत आयोजन

सातारा : कौशल्य विकास रोजगार व उद्योजकता विभागीय आयुक्तालय पुणे यांचे वतीने बारामती येथे ०२व ०३ मार्च २०२४ रोजी सुशिक्षित बेरोजगार उमेदवारांसाठी विभागास्तरीय नमो महारोजगार मेळाव्याचे आयोजन केले आहे.

सदर मेळाव्यात एसएससी, एचएससी, ग्रॅज्युएट, पोस्ट ग्रॅज्युएट, आयटीआय, डिप्लोमा, इंजिनियरींग अशा

प्रकारची रिक्तपदे असणा-या ३५० पेक्षा जास्त आस्थापनांनी सहभाग नोंदवला असून ४८ हजार पेक्षा जास्त खाजगी रिक्तपदांसाठी आस्थापनांमध्ये भरती केली जाणार आहे. सुशिक्षित उमेदवारांनी अधिक माहितीसाठी <https://rojgar.mahaswayam.gov.in> या

पोर्टलवर भेट द्यावी. सातारा जिल्ह्यातील नोकरी इच्छूक उमेदवारांनी दि. २ व ३ मार्च

२०२४ रोजी विद्या प्रतिष्ठानचे आर्ट्स, कॉमर्स, एड सायन्स कॉलेज, विद्यानगरी बारामती येथे आपल्या शैक्षणिक कागदपत्रांसह उपस्थित राहून विभागास्तरीय नमो महारोजगार मेळाव्यामध्ये जास्तीत जास्त उमेदवारांनी सहभाग घ्यावा असे आवाहन जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष, कौशल्य रोजगार उद्योजकता व नाविन्यता जिल्हा कार्यकारी समिती सातारा यांनी केले आहे.

सातारा पालिकेसाठी १३ कोटी तर, मेढा नगरपंचायतीसाठी ३ कोटी ७० लाख

आ. शिवेंद्रसिंहराजे ; सातारा शहरातील ४४ आणि मेढा शहरातील ५ विकासकामे लागणार मार्गी

सातारा : आ. श्रीमंत छ. शिवेंद्रसिंहराजे भोसले यांच्या विशेष प्रयत्नातून राज्याच्या नगर विकास विभागामार्फत सातारा नगर पालिकेसाठी १३ कोटी ते मेढा नगरपंचायतीची ३ कोटी ७० लाख रुपये निधी मंजूर करण्यात आला आहे. वैशिश्यापूर्ण योजनेतून मंजूर झालेल्या या निधीतून सातारा शहरातील ४४ तर, मेढा शहरातील ५ विकासकामे मार्गी लागणार आहेत. निधी मंजूर केल्याबद्दल आ. शिवेंद्रसिंहराजेंनी मुख्यमंत्री ना. एकनाथ शिंदे, उपमुख्यमंत्री ना. देवेंद्र फडणवीस आणि ना. अजित पवार यांचे आभार मानले आहेत.

आ. शिवेंद्रसिंहराजे यांच्या

यासाठी २५ लाख, मंगळवार पेठेतील खारी विहीर येथे दोन मजली समाजमंदिर बांधणे ८० लाख, यासागोपाळ पेठ ३९३ येथे सभामंडप बांधणे १५ लाख, सरस्वती कॉलनी येथे बंदिस्त गटर १५ लाख, जिल्हा परिषद कॉलनी येथे आरसीसी बंदिस्त गटर १४ लाख, शाहपुरी गणराया हौसिंग सोसायटी येथे वाचनालय बांधणे ५० लाख, रांगोळे कॉलनी येथे पोहण्याचा तलाव बांधणे १ कोटी २५ लाख, गणराया कॉलनी येथे बंदिस्त गटर व लक्ष्मीनगर येथे रस्ता डांबरीकरण करणे १० लाख, गोळीवार मैदान येथील नंदादीप सांरांग येथे रस्ते व गटर करणे ३० लाख, सह्याद्री पार्क गडकर आळी येथे रस्ता व गटर ४० लाख, देशमुख कॉलनी व मुधा कॉलनी

अंतर्गत रस्ते खडीकरण व डांबरीकरण १ कोटी ७५ लाख, बापूजी साठुंखे नगर व गणेश नगर रस्ते व गटर करणे २० लाख, अर्जाज कलाल घर ते शंकर कवाडे घर ओढ्यास संरक्षक भिंत २० लाख, कोयना सहजीवन सोसायटी येथे रस्ते व गटर २५ लाख, केसरकर पेठ श्री घोरपडे घर ते इन्फिनिटी अपार्टमेंट गटर व गटर २५ लाख, केसरकर पेठ बँक ते प्रवीण जाधव घर रस्ते व गटर करणेसाठी २० लाख रुपये निधी मंजूर झाला आहे.

कृष्णकुंज अपार्टमेंट येथे मोकळी जागा विकसित करणे २५ लाख, सोमवार पेठ १३८ येथील सभागृहाचे उर्वरित काम करणे २५ लाख, फारिस्ट कॉलनी गिरिचिंतन तलाठी कॉलनी येथे मोकळ्या जागेत काँक्रीटकरण ४५

लाख, कुंभारवाडा केसरकर पेठ येथील अंतर्गत रस्ता काँक्रीटकरण करणे २५ लाख, सह्याद्री पार्क लक्ष्मीनगर येथे आरसीसी बंदिस्त गटर १७ लाख, शाहपुरी, अवधूत चिंतन खटावकर कॉलनी येथे सभामंडप २० लाख, भास्कर महेंदळे घर आजाद कॉलनी ते करंजे पार अखेर रस्ता खडीकरण, डांबरीकरण करणे ३० लाख, धस ते भैरवनाथ मंदिर ते करंजे पार अखेर रस्ता खडीकरण, डांबरीकरण २५ लाख, सर्वोदय कॉलनी शाहपुरी रस्ता व गटर ३५ लाख, करंजे पेठ श्री मंगलमूर्ती गणेश सेवा मंडळ समाजमंदिर बांधणे २० लाख, खेड येथील जयमल्हार कॉलनी अंतर्गत रस्ते १० लाख, खेड गुलमोहर कॉलनी वॉर्ड २ मध्ये अंतर्गत रस्ते १० लाख,

पिरवाडी वॉर्ड ३ मध्ये मिर्बी कॉलनी येथे रस्ते १० लाख, प्रभाग १८ अ कामाटीपुरा येथे बंदिस्त गटर १० लाख, प्रभाग १८ मधील नवीन हद्दवाड झालेल्या सोसायटीत बंदिस्त गटर १० लाख, प्रभाग १९ पांवर हाऊस पाण्याची टाकी ते संजय किसन चौगुले घर मंगळवार पेठ येथे खडीकरण डांबरीकरण करणे ३० लाख, धस कॉलनी अंतर्गत खडीकरण डांबरीकरण १५ लाख, संत कबीर सोसायटी ४४६ मंगळवार पेठ अंतर्गत काँक्रीट रॉड व पायऱ्या, गटर करणे १० लाख, पै चौक ते देवी चौक रस्ता डांबरीकरण व गटर १ कोटी १० लाख, शनिवार पेठ सचरगुंगी मंदिर ते १००६ फ ओढा येथे काँक्रीटकरण २५ लाख, कूपर कॉलनी नाना नानी पार्क कम्पाउंड, गेट

व इतर सुविधा २० लाख, शाहपुरी मेन रस्ता ते प्रतीक डुप्लेक्स रस्ता काँक्रीटकरण २० लाख, भू विकास बँक मागे अमृत कॉलनी येथे ५०० मीटर रस्ता दंबरीकरण ५०० मीटर पाण्याची पाईप टाकणे ३४ लाख, करंजे पेठ स्वागत कमान शेजारी नगर पालिकेची जागा विकसित करणे २० लाख, सूर्यवंशी कॉलनी ते सागर कन्या कमान शिवशंभो महादेव मंदिर डांबरीकरण १० लाख, निसर्ग कॉलनी पुलाशेजारी संरक्षक भिंत १० लाख आणि ६६५/६६४ मंगळवार पेठ येथे बास्केट बॉल कोर्टला विद्युतीकरण/विकसित करणे यासाठी १५ लाख रुपये निधी मंजूर झाला आहे.

मेढा नगर पंचायत हद्दीत

कार्यालयालगत

जागेत बागबगीचा उद्यान विकसित करणेसाठी २ कोटी, पटान ओढा ते ग्रामीण रुग्णालय साकव पुलापर्यंत रस्ता रंदीकरण खडीकरण डांबरीकरण करणे २० लाख, शशिकांत गुर्व घराच्या पाठीमागे गौरे यांच्या शेताकडे नदीकडील बाजूस बंदिस्त गटर संरक्षक भिंत ३० लाख, गांधीनगर अंतर्गत गटर व रस्ते ३० लाख आणि वेण्णा हायस्कूल लगत संरक्षक भिंत बांधणे यासाठी ९० लाख रुपये निधी मंजूर झाले आहे. निविदा प्रक्रिया व इतर शासकीय सोपस्कार तातडीने पूर्ण करून कामे त्वरित सुरु करा आणि कामे दर्जेदार करून वेळेत पूर्ण करा, अशा सूचना आ. शिवेंद्रसिंहराजे यांनी संबोधित अधिकाऱ्यांना केल्या आहेत.

खटावच्या शेती पाणी प्रश्नासाठी वडूजमध्ये दुसऱ्या दिवशीही आंदोलन सुरूच. प्रशासनाशी चर्चा निष्फळ

वडूज : येरळा नदी प्रवाहित करून येरळावाडी धरण भरावे या मागणीसाठी खटाव तालुका पाणी संघर्ष समितीच्यावतीने सुरू

करण्यात आलेल्या सर्वपक्षीय धरणे आंदोलनात तहसिलदार कार्यालय प्रशासनाच्या दारातच जागरण घालण्यात आले. दरम्यान पाटबंधारे विभागाच्या अधिकाऱ्यांनी आंदोलनस्थळी भेट देऊन चर्चा केली मात्र प्रशाखा उत्तराऐवजी कागदोपत्री घोडे नाचविण्याचा प्रयत्न निदर्शनास आल्याने ती चर्चा निष्फळ ठरली.

खटाव तालुक्यात शेती पाणी समस्या गंभीर झाली असून याकडे प्रशासन गांभीर्याने घेत नाही. तर खटाव माणचे लोकप्रतिनिधी देखील दुजाभावपणा करीत आहेत. खटाव तालुक्याची शेती पाणी समस्या सोडविण्यासाठी येरळा नदी प्रवाहित करून येरळावाडी धरण भरावे या मागणीसाठी येथील तहसिलदार कार्यालयाच्या प्रवेशदारात बेमुदत उपोषण व धरणे आंदोलन सुरू करण्यात आले आहे. उपोषणात निमंत्रक

विजय शिंदे, अनिल पवार, नाना पुजारी, सुर्यभान जाधव, दत्तकाका घागे आदी सहभागी झाले आहेत.

आज वडूज येथील तानाजीराव दळवी (तात्या) यांच्या जयमल्हार जागरण

जलनायकाच्या बापामुळेच हे काम रखडले

आंदोलनाच्या दुसऱ्या दिवशी शिवसेना शिंदे गटाचे जिल्हा उपाध्यक्ष अनिल सुभेदार पार्टीबा देण्यासाठी आले होते. यावेळी बोलताना ते म्हणाले, सुरुवातीच्या काळात आंधळी धरणाचे काम बरेच वर्षे रखडले होते. त्याचे कारण म्हणजे धरण परिसरात बिदालच्या कै.मोतीलाल गांधी यांची जमीन होती. ती जमीन धरणात जाईल तसेच आपल्या शेतीला बिदाल, बोराटवाडीचे मजूर मिळणार नाहीत याची धास्ती गांधी कुटूंबियाला होती. त्यामुळे कै. गांधी यांनी स्वतःला जलनायक म्हणून घेणाऱ्या आमदार जयकुमार गोरे यांचे वडील भगवान गोरे यांच्या माध्यमातून धरणाच्या कामाला विरोध केला होता.

पार्टीचा आंदोलनस्थळी जागरणाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला. त्यामुळे तहसिलदार कार्यालयात कामासाठी आलेल्या लोकांची आंदोलनस्थळी मोठी गर्दी जमली होती.

तालुक्याच्या शेती पाणी समस्येबद्दल या निमित्ताने नागरिकांत मोठी चर्चा

होत होती. जयमल्हार जागरण पार्टीच्या कलाकारांनीदेखील तालुक्याच्या शेती पाणी समस्येवर समयोचित गीते सादर करून उपस्थितांची मने जिंकली.दरम्यान आज कृष्णा सिंचन विभागाच्या कार्यकारी अभियंता श्रीमती पी. आर. यादव, उरमोडी उपसा सिंचना विभागाचे शाखा अभियंता

डी.जे. जाधव तसेच अन्य अधिकाऱ्यांनी आंदोलनस्थळी भेट देऊन आंदोलकांशी चर्चा केली. आंधळी धरणात कोणत्या निकषातून पाणी सोडले त्याची आम्हाला माहिती द्यावी तसेच तेच निकष वापरून येरळावाडी तलावातही पाणी सोडण्याची आग्रही मागणी यावेळी आंदोलकांनी केली. या प्रश्नावर मात्र अधिकारी निरुत्तर झाले त्यामुळे ही चर्चा निष्फळ ठरली. सलग दुसऱ्या दिवशीही हे आंदोलन सुरूच राहिले.

दरम्यान पाण्याअभावी खटाव तालुक्यातील शेतकऱ्यांपुढे मोठे संकट निर्माण झाले आहे. त्यामुळे पाण्याअभावी शेतकऱ्यांसमोर आता आत्महत्या करण्याशिवाय पर्याय नसल्याचे सांगत आंदोलकांनी आंदोलनस्थळी फासाचे दोर बांधले होते. हे दोर सर्वांचे लक्ष वेधून घेत होते.

पहिल्या दिवशी प्रभाकर देशमुख, अनिल देसाई, रणजितसिंह देशमुख, नंदकुमार मोरे, अजित नलवडे, हिमंत देशमुख, भालचंद्र कदम आदींसह शोकडो मान्यवरांनी पार्टीबा दिला होता. दुसऱ्या दिवशीही वडूजचे माजी उपनगराध्यक्ष संदिप गोडसे, आदिवासी पारधी संघटनेचे अध्यक्ष कैलास पवार, महिला कार्यकर्त्यांनी लेखी पार्टीबा दिला.

डी.जे. जाधव तसेच अन्य अधिकाऱ्यांनी आंदोलनस्थळी भेट देऊन आंदोलकांशी चर्चा केली. आंधळी धरणात कोणत्या निकषातून पाणी सोडले त्याची आम्हाला माहिती द्यावी तसेच तेच निकष वापरून येरळावाडी तलावातही पाणी सोडण्याची आग्रही मागणी यावेळी आंदोलकांनी केली. या प्रश्नावर मात्र अधिकारी निरुत्तर झाले त्यामुळे ही चर्चा निष्फळ ठरली. सलग दुसऱ्या दिवशीही हे आंदोलन सुरूच राहिले.

दरम्यान पाण्याअभावी खटाव तालुक्यातील शेतकऱ्यांपुढे मोठे संकट निर्माण झाले आहे. त्यामुळे पाण्याअभावी शेतकऱ्यांसमोर आता आत्महत्या करण्याशिवाय पर्याय नसल्याचे सांगत आंदोलकांनी आंदोलनस्थळी फासाचे दोर बांधले होते. हे दोर सर्वांचे लक्ष वेधून घेत होते.

प्रदेश काँग्रेसचे कार्याध्यक्ष बसवराज पाटील, रश्मी बागल यांचा भारतीय जनता पार्टीत प्रवेश

सोलापूर : माजी राज्यमंत्री आणि प्रदेश काँग्रेसचे कार्याध्यक्ष बसवराज पाटील, सोलापूर जिल्ह्यातील रश्मी बागल,मकाई सहकारी साखर कारखान्याचे अध्यक्ष दिग्विजय बागल यांच्यासह राज्यातील विविध पक्षांतील असंख्य नेते व कार्यकर्त्यांनी मंगळवारी भारतीय जनता पार्टीमध्ये प्रवेश केला.उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस,भाजपा प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे यांनी या सर्वांचे स्वागत केले. बसवराज पाटील, रश्मी बागल यांसारख्या नेत्यांमुळे भारतीय जनता पार्टी आणखी मजबूत होईल, असा विश्वास उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी यावेळी व्यक्त केला. भाजपा प्रदेश कार्यालयात झालेल्या या कार्यक्रमाला केंद्रीय राज्यमंत्री भगवंत खुबा, खा.सुधाकर शृंगारे,खा. रणजितसिंह नाईक निंबाळकर, आ. अभिमन्यू पवार, आ. रमेश कराड, आ. राणा जगजितसिंह पाटील, आ. रणजितसिंह मोहिते पाटील, राष्ट्रीय सहकारी साखर कारखाना महासंघाचे अध्यक्ष

हर्षवर्धन पाटील, भाजपा प्रदेश सरचिटणीस माधवी नाईक, महिला मोर्चा प्रदेशाध्यक्ष चित्रा वाघ आदी उपस्थित होते.

उपमुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले की, पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांच्या नेतृत्वाखाली विकसित भारत घडविण्याच्या संकल्पनात हातभार लावण्याच्या उद्देशाने भारतीय जनता पार्टीत अनेक जण प्रवेश करीत आहेत. विकासाच्या मुख्य प्रवाहात सामील होण्याच्या इच्छेनेच बसवराज पाटील यांच्यासारखं जुनं, जाणतं आणि सुसंस्कृत नेतृत्व भारतीय जनता पार्टीत सहभागी झालं आहे. बसवराज पाटील, रश्मी बागल यांच्यासारखे नेते कोणत्याही अपेक्षेने पक्षात आलेले नाहीत. त्यांच्याकडून समाजहिताच्या ज्या मागण्या मांडल्या जातील त्या पूर्ण करण्यासाठी प्रयत्न करू, असेही त्यांनी नमूद केले.

यावेळी उपमुख्यमंत्री फडणवीस यांनी प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे हे पक्षवाढीसाठी घेत असलेल्या परिश्रमांचे विशेष कौतुक केले.

प्रदेशाध्यक्ष बावनकुळे यावेळी म्हणाले की, अनेक वर्षे काँग्रेसचे काम निष्ठेने केलेल्या बसवराज पाटील यांच्यासारख्या नेत्यालाही देशाचा विकास नरेंद्र मोदी यांचे नेतृत्वच करू शकेल याची खात्री वाटत आहे. 'मोदी की रॅंग्टी' वर विश्वास ठेवूनच समाजातील विविध घटकांतील नेते कार्यकर्ते भाजपामध्ये प्रवेश करत आहेत.

आपण ४० वर्षे प्रामाणिकपणे आणि निष्ठेने काँग्रेस पक्षासाठी काम केले. त्याच निष्ठेने आपण भारतीय जनता पार्टीसाठी काम करू, असे मनोगत बसवराज पाटील यांनी यावेळी व्यक्त केले.

यावेळी लोकसभा निवडणुकीसाठी भाजपाच्या संकल्प पत्रासाठी सामान्य जनतेकडून सूचना मागविण्याच्या अभियानाचा प्रारंभ प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्या हस्ते करण्यात आला. 'उडाटा' मधून भाजपामध्ये आलेल्या राम गावडे यांनी उपमुख्यमंत्री फडणवीस यांच्यावर लिहिलेल्या जननायक या पुस्तकाचे प्रकाशन यावेळी करण्यात आले.

दिव्यांग विशेष शिक्षकांना वाहतूक भत्ता लागू

मुंबई : अपंग समावेशित शिक्षण योजना (प्राथमिक स्तर) अंतर्गत करार पद्धतीने कार्यरत दिव्यांग विशेष शिक्षकांना वाहतूक भत्ता लागू करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला असून त्याबाबतचा शासन निर्णयही निर्गमित करण्यात आला आहे. उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी दिव्यांगांचे प्रश्न सोडविण्यासाठी शासन सकारात्मक असून शिक्षकांच्या मागणीच्या पूर्ततेसाठी प्रयत्न करू, असे आश्वासन दिले होते. त्यानुसार मंत्रिमंडळ बैठकीत या निर्णयाला मंजुरी घेण्यात आली.

दिव्यांग शिक्षकांनी उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांची भेट घेऊन वाहतूक भत्ता वाढविण्याचा आणि २० फेब्रुवारी २०२२ च्या शासन निर्णयानुसार लागू करण्यात यावा अशी मागणी केली होती. त्यानंतर उपमुख्यमंत्री श्री. फडणवीस यांनी याबाबतचा प्रस्ताव मंत्रिमंडळ बैठकीत आणण्याच्या सूचना केल्या होत्या. त्यानंतर राज्यातील ६ जिल्हा समन्वयक, ५२ विशेष तज्ज्ञ समावेशित शिक्षक व १५८ विशेष शिक्षक अशा २१६

कर्मचाऱ्यांना वाहतूक भत्ता लागू करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. केंद्र शासनाच्या सर्व शिक्षा अभियान, राष्ट्रीय माध्यमिक शिक्षा अभियान व शिक्षक शिक्षण या योजनांचे एकत्रिकरण करून २०१८-१९ पासून केंद्रीय समग्र शिक्षा योजना अंमलात आली आहे. नव्या राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरणानुसार या योजनेची पुनर्रचना २०२० मध्ये करण्यात आली असून या योजनेत केंद्राच्या ६० टक्के हिस्सासोबत राज्य आपला ४० टक्के हिस्सा देत आहे. या योजनेत कार्यरत कर्मचाऱ्यांची भरती करार पद्धतीने करण्यात आली असून केंद्र शासनाने मंजूर केलेल्या एकक दराने मानधन देण्यात येत आहे, या पदांना वाहतूक भत्ता देताना राज्य हिस्सा प्रमाणाबाहेर जात असतानाही दिव्यांग शिक्षकांच्या पाठिशी टाकत राहत वाहतूक भत्ता देण्याचा निर्णय घेण्यात आला. या निर्णयापोटी मासिक सहा लाख २९ हजार १०० तर वार्षिक ७५ लाख ४९ हजार २०० इतका अतिरिक्त खर्च राज्य शासनाच्या निधीतून देण्यात येणार आहे.

अमृत अभियानातून कोल्हापूरला १५२ कोटींचा निधी मंजूर

राजेश क्षीरसागर यांची माहिती

कोल्हापूर : केंद्र सरकारतर्फे राबविण्यात येणाऱ्या अमृत २.० योजनेच्या दुसऱ्या टप्प्यातून शहरातील सार्वजनिक स्वच्छतेसाठी मलनिस्सारण प्रकल्प व रंकाळा तलाव पुनरुज्जीवन प्रकल्प व्यवस्था करण्यासाठी एकूण १५२ कोटी ४० लाखांचा निधी मंजूर झाला असल्याची माहिती राज्य नियोजन मंडळाचे कार्यकारी अध्यक्ष राजेश क्षीरसागर यांनी दिली.

आवश्यक प्रस्ताव शासन स्तरावर सादर करण्याच्या सूचना महापालिका अधिकाऱ्यांना दिल्या होत्या. त्यानुसार महापालिका प्रशासनाकडून शहरात जिथे भुयारी गटर योजना अस्तित्वात नाही त्या ठिकाणी सुमारे २१५ कि. मी. पाईपलाईन्सची भुयारी गटर करणे, शहरात १०१ एम. एल. डी क्षमतेचे मलनिःसारण केंद्र उभारणे आणि रंकाळा तलाव संवर्धन आणि पुनरुज्जीविकरणासाठी आवश्यक एकूण रु.३५४ कोटी इतक्या रकमेचे स्वतंत्र तीन प्रस्ताव शासनाकडे सादर केले होते. त्यातील मलनिस्सारण प्रकल्पाच्या तीन कामांसाठी ५७.३२ कोटी, ५१.१२ कोटी आणि ३१.९६ कोटी तर रंकाळा तलावाच्या पुनरुज्जीवन प्रकल्पास ११.९९ कोटींचा असा एकत्रित १५२.४० कोटींचा निधी मंजूर झाला आहे.

यामध्ये मलनिस्सारण प्रकल्पांतर्गत संकलन आणि वाहतूक व्यवस्था, पूर्ण गुरुत्वाकर्षण गटार

करणे, सांडपाणी पंपिंग स्टेशन उभारणे, पंपिंग मशिनरी, राईजिंग मेन नेटवर्क, सर्वेक्षण कार्य, जनरेटर प्लंटफॉर्म उभारणे, विश्वकर्मा ओल्या विहिरीला चॅंबर जोडणे, विश्वकर्मा ओल्या विहिरीपासून एसटीपीपर्यंत वाढणारे पाणी प्रवाहित करणे, दसरा चौकातील एसएससी बॉर्ड एसटीपी ते जयंती नाला येथे प्रक्रिया केलेले पाणी निर्गत करणे यासह इतर कामांचा समावेश आहे.

तर रंकाळा पुनरुज्जीवनअंतर्गत रंकाळा तलाव येथील पदपथ उद्यानात रिटेनिंग वॉल (कॉक्रीट वॉल) बांधणे, पदपथ उद्यान येथे पदपथाचे बांधकाम (लांबी २३४ मीटर) करणे, तलावाच्या नेव्ही इकोलॉजीचे पुनरुत्थान, पुनर्संचयित आणि पुनरुत्थान करणे आदी कामांचा समावेश आहे. अमृत २.० अभियानांतर्गत मंजूर निधीत केंद्र शासन ३३.३३%, राज्य शासन ३६.६७% आणि महानगरपालिका ३०% हिस्सा राहणार आहे.

अनाथ मुलांच्या विविध सुविधांसाठी महिला व बाल विकास विभागामार्फत २३ फेब्रुवारी ते ५ मार्च पर्यंत पंधरवडा

सातारा : सन २०२३ चे हिवाळी अधिवेशनातील लक्षवेधी सूचना क्र.१९३४ च्या चर्चेदरम्यान विधानसभेत अनाथ बालकांच्या विविध मागण्या संबंधित बैठक घेण्यात येईल असे आश्वासन देण्यात आले होते. या अनुषंगाने मंत्री महिला व बाल विकास यांचे अध्यक्षतेखाली बच्चू कडू, विधासभा सदस्य, यांच्या समवेत दि ५ फेब्रुवारी रोजी संपन्न झालेल्या बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार अनाथ मुलांना आधार कार्ड, रेशन कार्ड, जातीचा दाखला, महाराष्ट्र राज्याचे अधिवास (अेरलब्धश्रम) व राष्ट्रीयत्वनाच दाखला व मतदान कार्ड इ. उपलब्ध करून देण्यासाठी दि.२३ फेब्रुवारी ते दि.५ मार्च २०२४ या कालावधीमध्ये संपूर्ण राज्यात पंधरवडा राबविण्यात येणार आहे.

शरद पवारांनी दिलं कार्यकर्त्यांच्या अंगात १०० हत्तींचे बळ भरणारे उत्तर

पुणे : गेल्या काही

दिवसांपासून सातत्याने चर्चेचा विषय ठरत असलेल्या बाराम ती लोकसभा मतदारसंघात निवडणुकीची मोर्चेबांधणी करण्यासाठी शरद पवार यांनी मंगळवारी महत्त्वाची बैठक घेतली. या बैठकीनंतर शरद पवार यांनी पुण्यात पत्रकार परिषद घेतली. यावेळी त्यांनी बारामती मतदारसंघाबाबत भाष्य केले. बारामतीमधून सुनेत्रा पवार सिंणात उतरणार आहेत, याबद्दल तुम्हाला काय वाटतं, असा प्रश्न पत्रकारांनी शरद पवारांना विचारला. त्यावर शरद पवार यांनी म्हटले की, लोकशाहीत कोणालाही निवडणुकीत उभं राहण्याचा अधिकार आहे. त्यात चिंता काय करायची? एखादा नवीन उमेदवार येत असेल तर आनंद आहे, असे शरद पवार यांनी म्हटले.

तुम्हाला बारामतीत अडकवून ठेवण्याचा विरोधाकांचा प्लॅन, शरद पवार

म्हणाले...

यावेळी शरद पवार यांनी एक प्रश्न विचारण्यात आला. विरोधाकांनी तुम्हाला बारामती लोकसभा मतदारसंघाच्या प्रचारात अडकवून ठेवण्याचा प्लॅन आखल्याची चर्चा आहे. अशावेळी तुम्ही काय करणार, असे पवारांना विचारण्यात आले. त्याला उत्तर देताना पवारांनी म्हटले की, मी आतापर्यंत एकूण १४ निवडणुका लढलोय. त्यापैकी ७ निवडणुका या लोकसभेच्या होत्या. या १४ निवडणुकांमध्ये मी कधीही

अडकून पडलो नाही. मग आता हे काय करणार, असा टोला शरद पवारांनी महायुतीला लगावला. बारामतीतील कार्यकर्ते आणि संस्थांमधील पदाधिकाऱ्यांना शरद पवारांचे पाठबळ शरद पवार यांनी आज बारामतीमधील कार्यकर्त्यांशी संवाद साधला. याबद्दल त्यांनी सांगितले की, आज बैठकीला बारामतीच्या प्रत्येक मतदारसंघातील कमीत कमी १५० ते २०० कार्यकर्ते, लोकप्रतिनिधी आणि विविध

सांगली जिल्ह्यातील चिंचणीसारख्या खेड्यातही १८८९ ला स्त्री शिक्षणाची सुरुवात, मोडी लिपीतून उलगडला इतिहास

कडेगाव : चिंचणी येथील

जिल्हा परिषद शाळेत कुणबी नोंदी शोधत असताना १८८९ ते १८९३ च्या काळात तीन मुलींची प्रवेश नोंद आढळली आहे. महाराष्ट्रासह देशातील विविध सत्ताधीशांच्या काळातील ८०० वर्षांचा लेखाजोखा मोडी लिपीमध्ये शब्दबद्ध झाला आहे. आजच्या डिजिटलच्या जमान्यात हा खजिना बाहेर येणे धूसर असताना कुणबी नोंदीच्या शोध मोहिमेच्या यानिमित्ताने हा इतिहास थोडाफार उलगडला आहे. क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले आणि क्रांतिसूर्य जोतिराव फुले या दाम्पत्यांच्या मार्गावरून चिंचणी येथील जिल्हा

जाणाऱ्या हजारांपैकी तीन मुलींची नोंद चिंचणीत आढळली. चिंचणी येथील जिल्हा

संभुदा सीताराम पाटील या ६ मे १८८९ मध्ये सहा वर्षांची असताना शाळेत आल्याची व २८ जुलै १८९७ इयत्ता ५वीपर्यंतशिक्षणघेतल्याची व पुढे सासरी गेली सबब काढली अशी नोंद आहे. यानंतर कमळा चंद्रा माने ही मुलगी २ जून १८९१ रोजी सात वर्षांची असताना शाळेत आल्याची नोंद आहे. २२ ऑक्टोबर १८९६ पर्यंत तिने या शाळेत चौथीपर्यंतशिक्षणघेतले. फार दिवस रजेवर सबब काढली अशी नोंद आहे.

ज्या विदू गवंडी ही मुलगी ६ जून १८९३ या तारखेस ८ वर्षे असताना शाळेत आल्याची

नोंद आहे. २४ फेब्रुवारी १८९७ पर्यंत शाळा शिकली, पुढे घरकाम करणेकरिता घरी ठेवून घेतले अशी नोंद आहे. या तिन्ही मुलींची वर्तणूक फार चांगली अशी नोंद आहे. या तिन्ही मुलींची कुणबी नोंद आहे.मुलींना फी माफीच्या नोंदी १८८२ साली महात्मा फुले यांनी "विल्यम हॅटर शिक्षण आयोगा"समोर निवेदन देऊन प्राथमिक शिक्षण सक्तीचे व मोफत देण्याची मागणी केली होती. मात्र, तत्कालीन इंग्रज सरकारने मुलांना फी माफी दिली नसल्याचे व मुलींची फी माफ केल्याच्या नोंदी चिंचणी शाळेत दिसत आहेत.

ज्या विदू गवंडी ही मुलगी ६ जून १८९३ या तारखेस ८ वर्षे असताना शाळेत आल्याची

अकोला जिल्ह्यात अवकाळीचा तडाखा, पिके मातिमोल ; बळीराजाचं मोठं नुकसान

अकोला: जिल्ह्यात वादळ वाऱ्यासह विजेच्या कडकडाटात अवकाळी पावसाने सोमवारी मध्यरात्री हजेरी लावली. रब्बी हंगामातील पिके ऐन सोंगणीला आले असताना अवकाळी पावसामुळे गहू, हरभऱ्यासह लिंबू व इतर फळबाग पिकांना फटका बसला आहे. जिल्ह्यात गत २४ तासात १४ मि.मी.पाऊसबरसला असून, त्यामध्ये तेल्हारा, मूर्तिजापूर, बाळापूरसह बार्शीटाकळी तालुक्यात धुव्याधापाऊसझाला.गत दोन दिवसांपासून जिल्ह्यात ढगाळ वातावरण असल्याने पावसाची शक्यता वर्तविण्यात येत होती. नागपूर प्रादेशिक हवामान विभागाने अवकाळी पावसाचा

बार्शीटाकळी तालुक्यात पक्षांचा मृत्यू बार्शीटाकळी तालुक्यातील काही भागात गारपीट झाल्याने गहू व हरभरा जमिनदोस्त झाला आहे. दरम्यान गारपीटमुळे निहीदा, लखमापूर, सावरखेड परिसरात पक्षांचा मृत्यू झाल्याची बाब समोर आली आहे.

अंदाज वर्तविला होता. त्यानुसार, जिल्ह्यात सोमवारी मध्यरात्री वादळवाऱ्यासह विजांच्या कडकडाटात हजेरी लावली. अचानक आलेल्या पावसामुळे शेतकऱ्यांची धांदल उडाली. काही ठिकाणी गारपीट झाल्यामुळे रब्बी पिके मातिमोल झाले आहेत.शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत

देण्याची मागणीअतिवृष्टी व पीक विन्याचे पैसे मिळणे बाकी असताना आता शेतकऱ्यांवर पुन्हा संकट कोसळले आहे. त्यामुळे शासनाने रब्बी हंगामातील पिकांचा तत्काळ सर्व्हे करून शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत द्यावी, अशी मागणी शेतकरी करीत आहे.

जिल्ह्याचा येलो अलर्ट कायम नागपूर हवामान विभागाच्यावतीने जिल्ह्याला येलो अलर्ट देण्यात आला आहे. दि. २८ व २९ फेब्रुवारीनंतर पुन्हा मार्च महिन्याच्या सुरुवातीला १ मार्च ते २ मार्च रोजी येलो अलर्ट कायम आहे. त्यामुळे आगामी आठवडाभर पावसाची शक्यता वर्तविण्यात येत आहे.